

RTR e las festas da chant

Festas chantunalas da chant – Feste cantonali del canto – Bündner Kantonalgesangfeste

■ (cp) RTR Radiotelevision Svizra Rumantscha preschenta il nov disc cumpact «Top chors vol. 6» cun chanzuns da patg chantadas a las davosas tschintg festas chantunalas. RTR ha edì quest DC per il giubileum da 160 onns Uniu chantunala da chant dal Grischun ed en vista a la 25avla Festa chantunala da chant a Trun.

RTR e las festas da chant

Igl è bain unic en Svizra che festas da chant districtualas e chantunalas pon vegnir documentadas cun registraziuns dal tun e quai durant passa 40 onns senza interrupziun. Uschia è pussaivel in sguard cumplessiv sin l'entir repertori da las festas da chant en il Grischun.

En la fonoteca da Radiotelevision Svizra Rumantscha a Cuira sa chattan oz passa 6000 chanzuns da chors. Da quai 1800 chanzuns da patg chantadas da chors grischuns a festas da chant cecilianas, districtualas, chantunalas e federalas tranter il 1970 ed il 2011.

Sin quest DC chattais Vus 22 chanzuns da patg interpretadas da 20 furmaziuns da differenta grondezza e fermezza. D'udir èn chors dal Grischun triling (rumantschs, tudestgs e talians) cun

chanzuns en tschintg linguatgs, cumposiziuns veglias e novas, ovras da cumponists indigens e dad esters. Las registraziuns èn vegnidas fatgas durant

las festas da chant chantunalas il 1980 a Mustér, il 1986 a Scuol, il 1993 a Flem, il 1999 a Samedan ed il 2006 a Cuira.

Frontispizi dal nov disc cumpact Top chors vol. 6

MAD

Ils chors grischuns

Era sche la baselgia quinta sco in dals pli vegls lieus, nua ch'il chant choral e liturgic vegniva tgirà e promovì gia ditg avant la fundaziun da chors profans, è la gronda part dals chors naschida il temp suenter la Revoluziun franzosa (1799) e la Guerra dal Sonderbund. La dictatura da Napoleon e la confrunzaziun guerrilla tranter frars en l'agen pajais han finalmain quietà ils confederads. En l'entira Svizra èn sa furmadas uniuns (dad umens), en spezial chors, societads da musica, uniuns da tiradurs e da sport.

Ils emprims chors en il Grischun èn stads ils chors da Maiavilla (1828), Zizers (1831), Tusaun (1836), Igis e Trin (1838), Jenins (1845), Flem e Cuira (1848), Savognin (1849), il chor Ligia Grisca Glion (1852). Durant questa epoca èn vegnids fundads mo paucs chors maschadads en il Grischun, numadamain ils chors d'Andeer e Trin (1848), il Domchor Cuira (1854) sco er il Cor masdà Tschlin. Cun il temp aveva bunamain mintga vitg in fin dus chors. Oz dumbra l'associaziun chantunala grischuna 144 chors cun 4500 chantaduras e chantadurs.

L'Uniu chantunala da chant

Il 1852 è sa constituìda l'Uniu chantunala da chant dal Grischun. In'impurtanta incumbensa da l'uniu è da realisar, per regla mintga sis onns, las festas da chant chantunalas. Fin oz han gi lieu 24 da questas occurrenz, l'ultima giada il 2006 a Cuira. La gronda part dals chors grischuns ha superà detg bain ils 160 onns dapi la fundaziun da l'Uniu chantunala da chant. Sa chapescha ch'i ha dà buns e nauschs temps. Il nivel da la cultura da chant trilingua dal Grischun è en cumparegliaziun cun autras regiuns da noss pajais anc oz remartgablamain aut.

Deplorablmain cumbattan oz blers chors cun difficultads d'existenza. Per l'ina mancan ils commembers, damai che la populaziun da las regiuns perifericas sa reducescha adina pli fitg, per l'autra n'han ils chantadurs giuvens savens nagin plaschair da chantar en in'uniu instituzionalisada. Sch'els chantan, lura prefereschan els chors da project.

Ediziu: RTR Radiotelevision Svizra Rumantscha **Distribuziun:** Radiotelevision Svizra Rumantscha, Via da Masans 2, 7002 Cuira **081 255 75 75, rtr@rtr.ch Pretsch da vendita: CHF 15.- + spediziun Infurmaziuns: www.rtr.ch**

Giusep G. Decurtins